

JANDRAIN - JANDRENOUILLE

EEN OPENLUCHTSITE UIT HET MIDDEN PALEOLITHICUM

G. VAN DER HAEGEN.

1. Ligging.

Bij terreinprospecties op een aantal velden ten zuiden van de Kleine Gete, ontdekten wij samen met de Heer A. Boschmans op 19 februari 1980 een grote concentratie paleolitische artefacten.

Deze concentratie met coördinaten N. 50°51'40" E. 4°58'47" bevindt zich op het grondgebied van de gemeente Jandrain-Jandrenouille aan de grens met Orp le Grand.

Het site is gelegen op een NO-ZW gerichte hoogte onmiddellijk naast en ten zuiden van de Kleine Gete op de hoogtelijn van 105 meter en vlak naast de holle weg (fig. 1).

Het betreft hier een duidelijke concentratie van artefacten binnen een cirkel van een 50-tal meter diameter. Sinds de ontdekking ervan werd het site door ons twaalf maal geprospecteerd. Er werden aan de oppervlakte in totaal 769 artefacten ingezameld.

2. Het materiaal.

Het materiaal dat uitsluitend uit silex is vervaardigd verkeert overwegend in een slechte fysische toestand. Vorst en landbouwactiviteiten hebben het verder beschadigd.

Een probleem dat zich zeker stelt is dit van de homogeniteit. 69 artefacten die als neolithisch werden herkend werden in een afzonderlijke inventaris opgenomen en hier buiten beschouwing gelaten. De overige 769 artefacten

hebben onderling een grote verscheidenheid qua patina en glans. Onder de 7 kernen bevinden zich een protolevallois-kern (fig. 2:1) twee Levalloiskernen voor klingen (fig. 2:2) en twee ty-pische Levalloiskernen (fig. 2:5,8).

Bij de afslagen onderscheiden wij vier Levallois-afslagen. Twee ervan vertonen een dikke witte patina (fig. 2:3). Een derde Levalloisafslag (fig. 2:4) met gefacetteerde hiel vertoont geen patina maar wel glans. De vierde Levalloisafslag (fig. 2:6) eveneens met gefacetteerde hiel en zonder patina vertoont een sterke glans enkel aan de dorsale zijde. Bovendien werden 327 afslagen en 47 klingen ingezameld. Dit materiaal wijst op een débitage-techniek met het oog op het vervaardigen van overwegend grote dikke afslagen en klingen. De hiel is meestal vlak, in andere gevallen zorgvuldig gefacetteerd (figuren 2:7; 3:1-6). Onder de afslagen vertonen er 74,9 % een dikke witte patina en/of marbrures; 6,9 % een beige patina met lichte glans; 3,7 % vertonen daarenboven kleine zwarte vlekjes (mouchetures). Slechts 0,9 % vertonen een uitgesproken bruine patina, terwijl 13,6 % van de afslagen geen patina vertonen maar wel een sterke glans.

De klingen vertonen wel een typisch aspect in het ensemble. Zij zijn ruw, dik en meestal een of tweemaal gebroken. De hiel is dikwijls gefacetteerd.

De zes boordschrabbers kunnen ingedeeld worden in een convergente boordschrabber met bifaciale retouche (fig. 4:1); twee convexe boordschrabbers (fig. 3 : 7-8); een concave boordschrabber (fig. 4:4); een dubbele recht-concave boordschrabber (fig. 4:2) en een dwarsschrabber (fig. 4:5). Eén artefact vertoont een kerf (fig. 3:4); twee andere retouches (fig. 2:7; 3:5). Of zij intentioneel werden aangebracht blijft een open vraag. Een mes met natuurlijke boord (fig. 3:9); een kling met afgestompte boord (fig. 3:11); drie geretoucheerde afslagen (fig. 3:12) en twee geretoucheerde klingen (fig. 3:10,13) sluiten de reeks af.

Technologische tabel.

	Verzameling		
	Bosch- mans	Van der Haegen	Totaal
Protolevalloiskern	1		1
Levalloiskern van klingen	2		2
Typische levalloiskern	1	1	2
Andere kernen		2	2
Kernrand		2	2
Kernfragmenten	5	11	16
Afslagen	106	221	327
Klingen	13	34	47
Levalloisafslagen	3	1	4
Levalloisafslagen (fragmenten)		3	3
Brokstukken	131	202	333
Verbrande stukken	8	9	17
Totaal	270	486	756

Typologische tabel.

Convergente boordschrabber met bifaciale retouche		1	1
Convexe boordschrabber	2		2
Concave boordschrabber		1	1
Dubbele recht-concave boord- schrabber		1	1
Dwarsschrabber		1	1
Mes met natuurlijke boord	1		1
Kling met afgestompte boord		1	1
Geretoucheerde afslag	1	2	3
Geretoucheerde kling		2	2
Totaal	4	9	13
Algemeen totaal	274	495	769

3. Besluit.

Op de hierbovenvermelde plaats bevindt zich een aanzienlijke concentratie van midden paleolitisch materiaal. Het bevindt zich overwegend in een slechte fysieke toestand. De Levallois techniek werd toegepast.

4. Dankbetuiging.

Met mijn oprechte dank aan Prof. Dr. P.M. Vermeersch om het nazicht van het materiaal en de kritische opmerkingen bij de beschrijving ervan, en aan mijn vriend A. Boschmans voor de talrijke uren die wij samen op het site hebben doorgebracht en om het mogen bestuderen van zijn verzameling.

Het materiaal wordt bewaard bij de vinders :
De Heer A. Boschmans, Langeveld 151, 3201 Holsbeek.
De Heer G. Van der Haegen, Peerstraat 27, 9000 Gent.

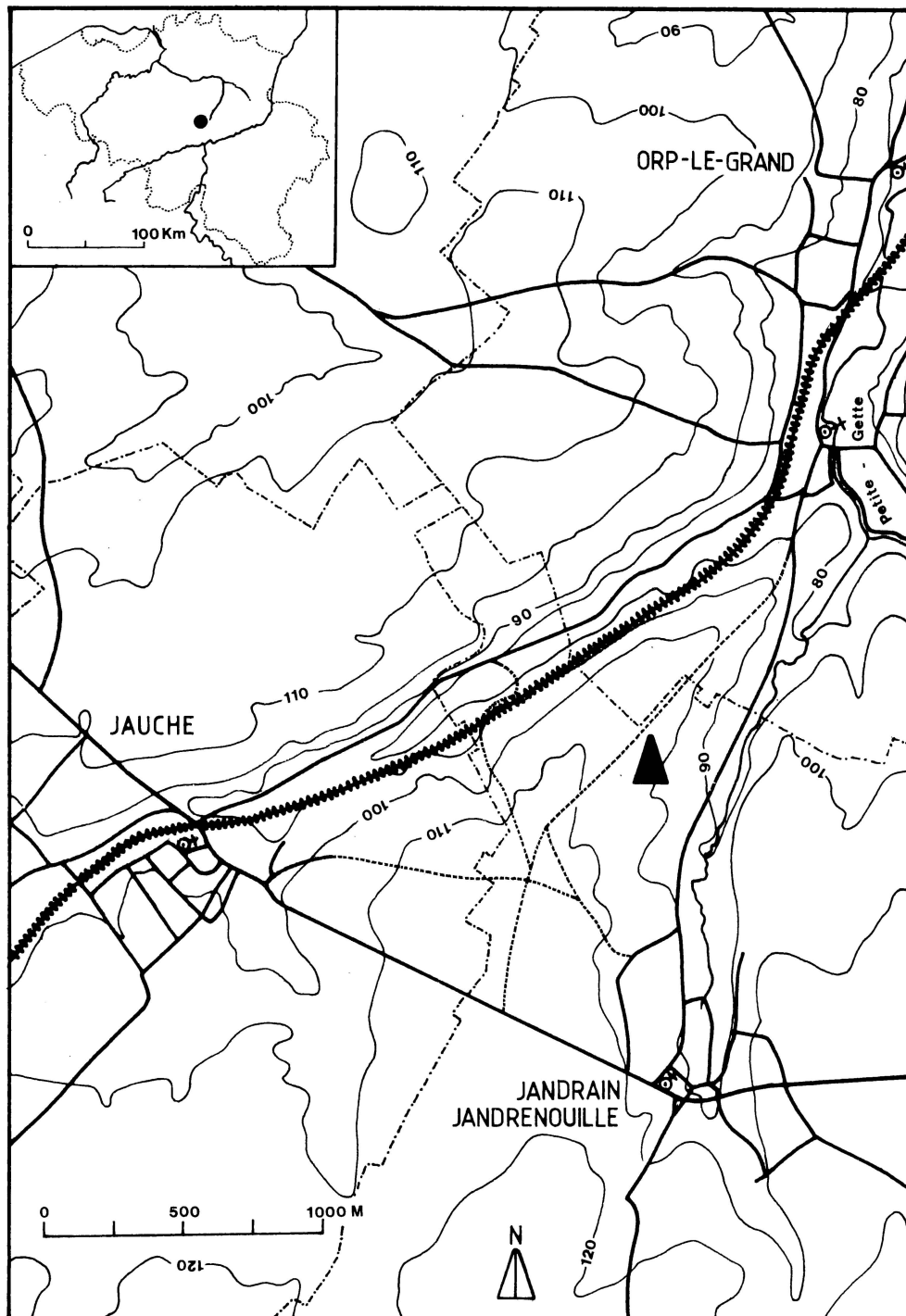

Fig. 1

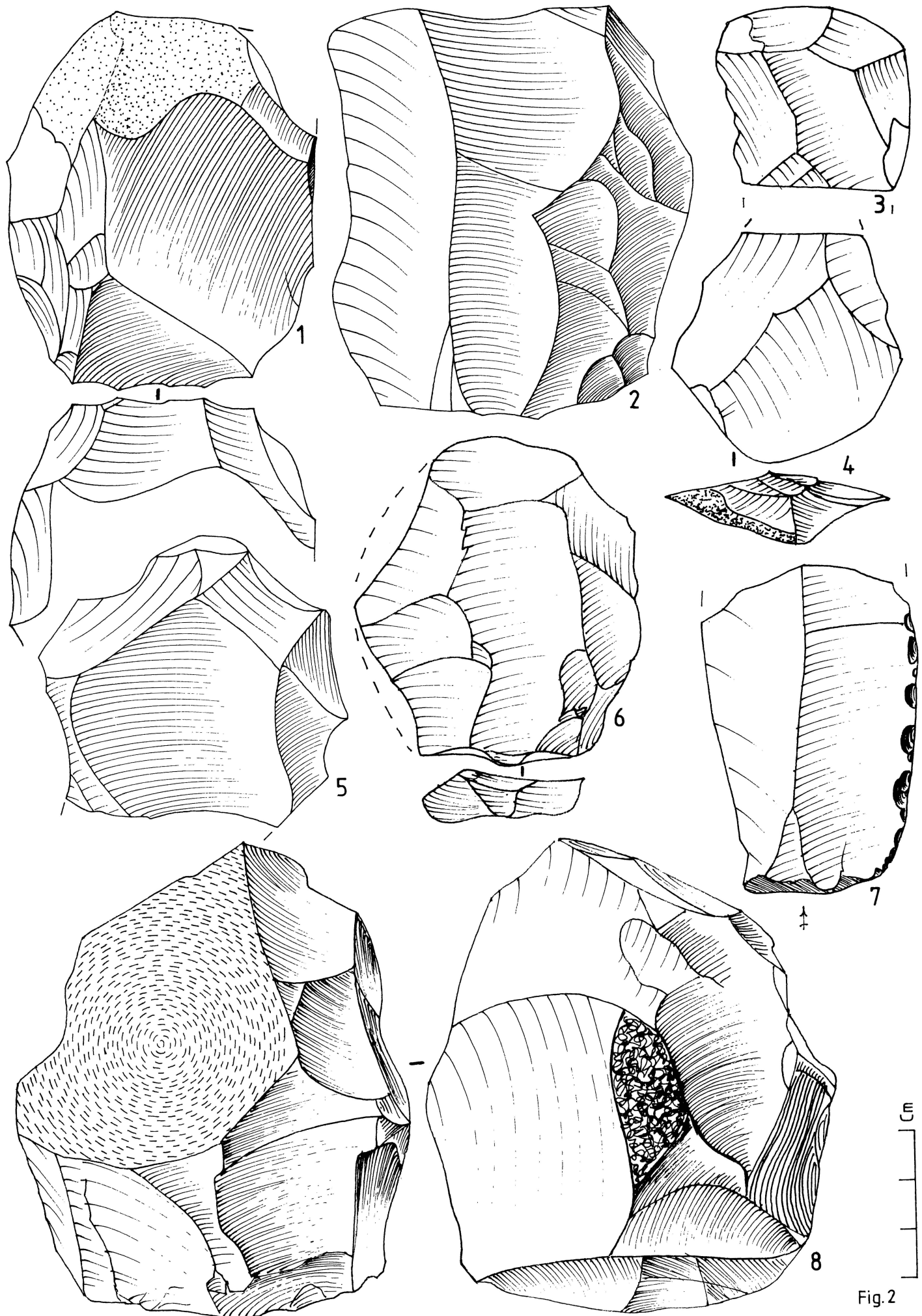

Fig. 2

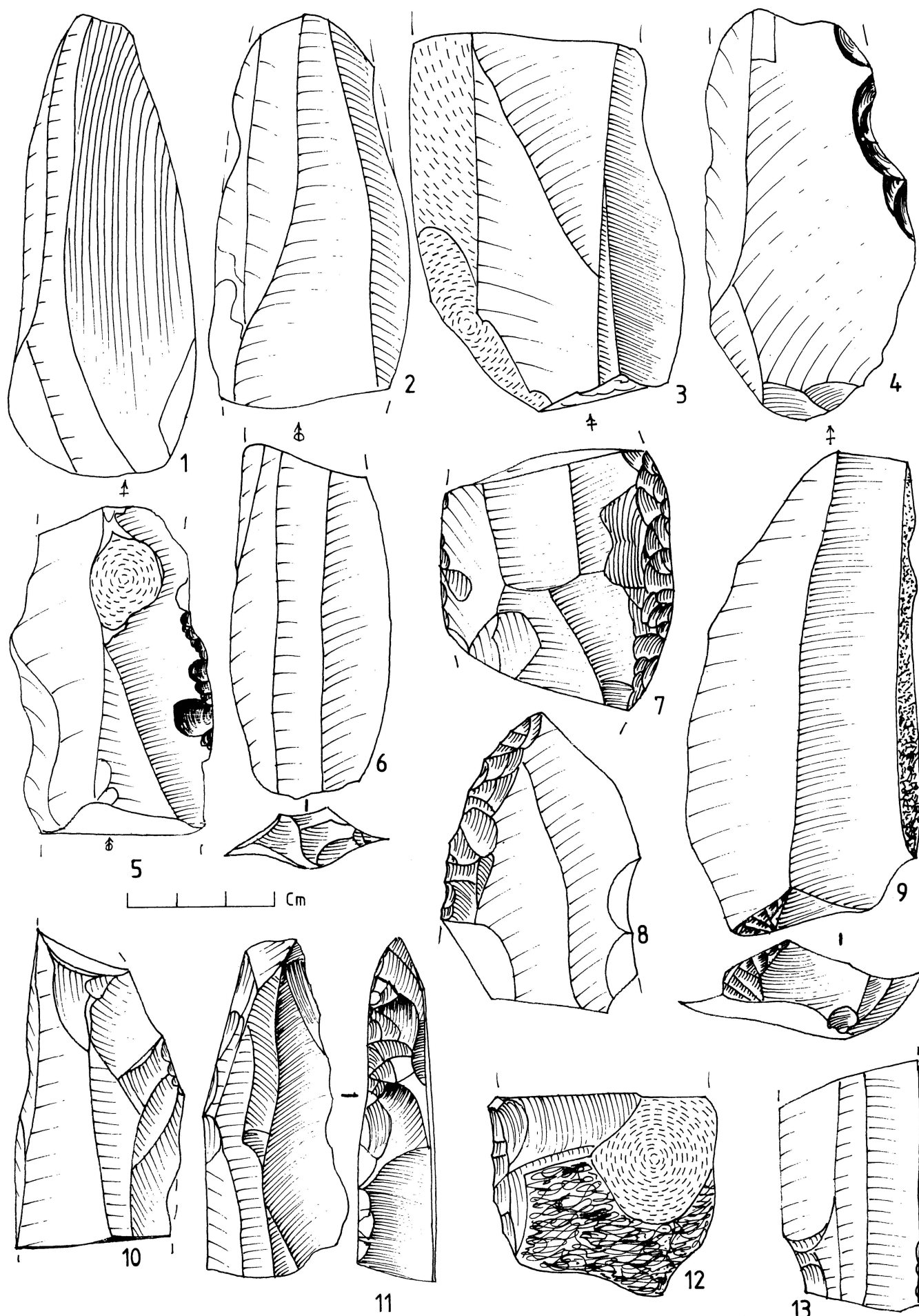

Fig. 3

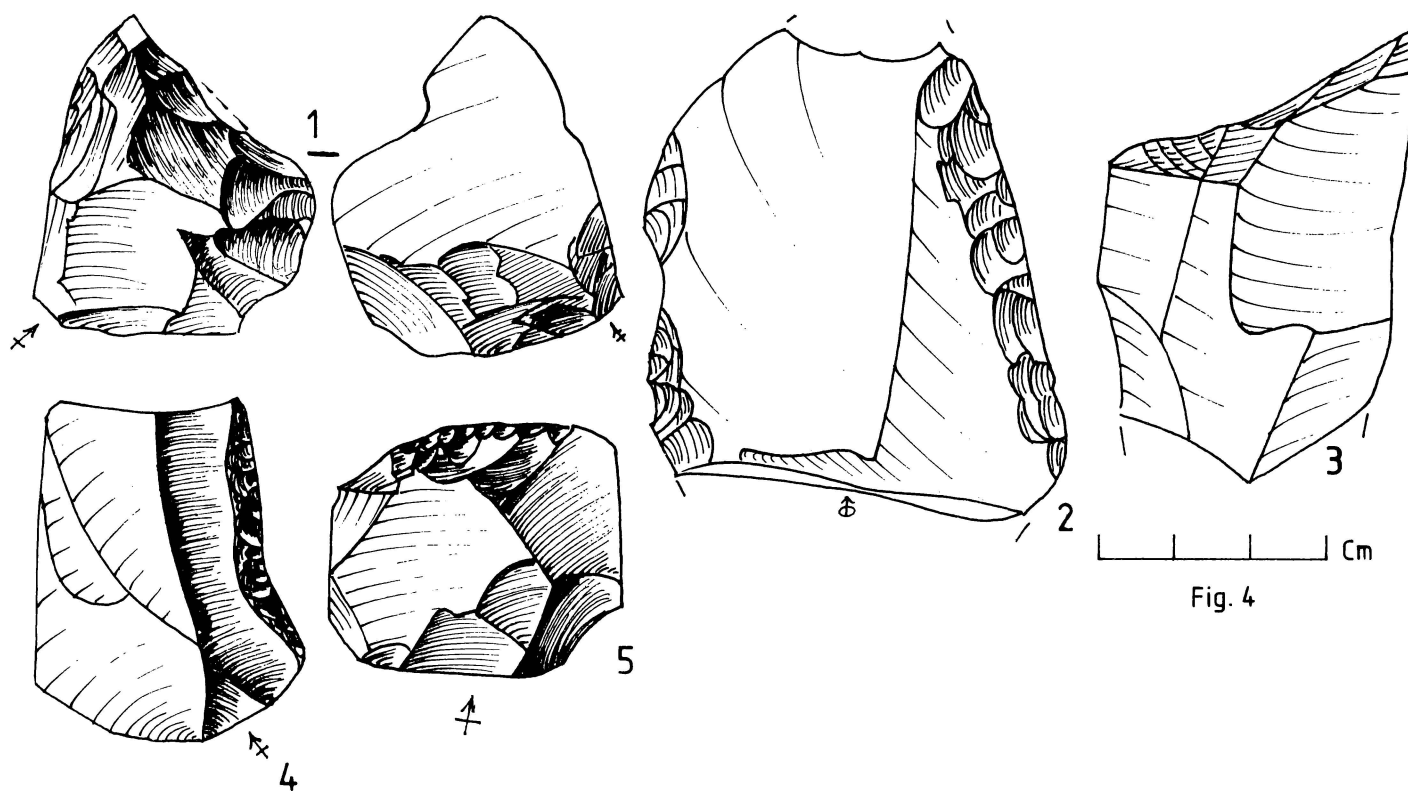

Fig. 4